IL-HAMES HADD TAR-RANDAN (2020) KRISTU, SULTAN FUQ IL-MEWT

Contributed by Frans Galea
Saturday, 28 March 2020

Din
hija il- Liturgija tal-Hames Hadd ta'r-Randan (2020) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Pajji|na u d-dinja kollha
ninsabu g'addejjin minn |mien diffi li li 'add ma jaf kemm se jtul jew kemm se
jolqotna bis-serjetà. Tistag'!eb kif
anke fi |mienna, meta avanzajna tant f’kollox, xorta m’a'niex me'lusa
mill-pesta jew mard li jittie'ed li kien jolqot lin-nies ta’ sekli o'ra. Konna 'sibna li dawn g'adda |mienhom; li issa
l-bniedem, bl-avanz enormi u mbierek li g'amel fix-xjenza, it-teknolo!ija u
l-medi ina, irnexxielu je'les minn dawn il-fla!elli. Tistag'!eb iktar u iktar kif daqsxejn ta’
virus, il-“Coronavirus” jew “Covid-19”, !ab lid-dinja g'arkupptejja, kisser
l-ekonomija mondjali, 'arbat l-u|anzi u l-kulturi kullimkien, u qafel !ewwa lil
kul'add.

G'ebet il-Litur!ija; siket il-kant

Irnexxielu wkoll jag'laq
il-knejjes tad-dinja kollha! G'ebet
il-Litur!ija. Siket il-kant ta’ tif'ir
lil Alla. X’imkien fl-Iskrittura hemm
miktub: “G'abu l-fer' u l-hena
mill-!onna, fl-oqsma tad-dwieli m’hemmx aktar g'ana, u i|jed ma jg'ajtux bil-fer'. Fl-img'asar ma jag'sarx l-g'assar l-inbid;
l-g'ajta siktet tal-g'asir.” (Is. 16, 10). L-inbid g'andu x’jaqsam mal-fer' u
l-festi, imma l-festi t'assru. U dan

g'aliex? G'ax dell il-Mewt qed jinfirex
u fi ftit !img'at toddhom fuq id wa'da !ejna wi   imb’wi   ma’ dak li lilna
l-bnedmin ibe||ag'na tant.

G'aliex dan?

U 'afna jistaqsu: “G'aliex
qed ji!ri dan kollu? Dan kastig,
x’inhu?” Ir-Rivelazzjoni turina ar u
tond li Alla hu Sid l-Istorja u ma ja'rablu xejn minn ta't idejH. Qatt ma jista’ jitlef il-kontroll ta’ dak li
jkun qed ji!ri. G'alhekk huwa mportanti
li a'na nistaqsu u ng'arrxu biex niskopru xi jrid jg'idilna biha din l-istra!i
li ni||let g'arkupptejh lill-bniedem modern li ming'alih kellu l-kontroll ta’
kollox hu. Kulma jag'mel Alla, jew
jippermetti li jse'', jag'mlu g'al-!id u g'as-salvazzjoni tad-dinja. Min g'andu l-Fidi, dan ma jiddubitax
minnu. Din l-Istorja hija Kelma ta’ Alla
g'alina lkoll... g'alija, g'alik, g'all-parro a tag'na, g'al pajji|na,
g'ad-dinja kollha. Imma l-iktar
importanti hi li din hi Kelma ta’ Alla g'alija personali. G'alik.
Ara ma jkollnix tant ipokrizija li nippuntaw subg'ajna lejn 'addie'or
jew lejn is-so jetà in !enerali biex nin'bew a'na. G'all-kuntrarju: inkun qed nag'mel pja ir
kbir lili nnifsi jekk nistaqsi x’irid jg'idli Alla f’dan i|-|mien kritiku. G'ax din is-sena l-Mulej qed jag'tina Randan spe jali
u g'al xi w'ud minna jista’ jkun l-a''ar wie'ed.

An!lu ikrah

Dan l-imbierek ta’
“Coronavirus” hu An!lu liebes ikrah u b’wi u   mbierg'en, imma li jaf jg'idilna 'wejje! li
jdawluna! Qed jurina kemm a'na vojta,
kemm qed ng'ixu 'ajja bla sens, kemm qed nag'tu mportanza li - u ati, kemm qed
na'arqu 'in nilag'bu bil-!ugarelli, anke a'na l-kbar. Kemm qed ni!u naqg'u u nqumu minn dak li hu
veru, minn dak li jiswa, minn dak li hu serju, u qed ni!ru wara l-friefet,
aljenati, ng'ajtu, nimpikaw, intellfu lil xulxin. Qed infittxu l-&ajja u l-Fer' fejn dawn
je|istu biss g'al ftit mumenti ta’ pja ir u nin'anqu nitbaqbqu fuq
kwistjonijiet li ma jsolvu xejn mill-problema wa'danija tal-bniedem. G'ax a'na lkoll l-istess, u l-istess problema
g'andna, u din hi li lkoll g'ad irridu mmutu.

Champions tal-aljenazzjoni

Sa fejn jasal il-bniedem
biex isolvi dan il-monstru? Billi
jipprova jinsa. Ilkoll sirna “champions”
tal-aljenazzjoni. Il-bniedem tal-lum hu
l-iktar bniedem aljenat li qatt mexa fuq din l-art. U rnexxilu jivvinta 'afna affarijiet li jnessuh. G'ax jekk ma jinsiex, jaqta’ qalbu,
jiddispra, jiddipressa ru'u. Kemm
idejquna l-ima!ni ta’ dawk il-qaddisin li kienu dejjem i|ommu ras ta’ skeletru
ma!enbhom. Kien hemm |mien meta jien
kont na'seb li kienu morda b’mo''hom, esa!erati, iffissati. Sakemm xi 'add qalli li lil dawk in-nies, u
lil 'afna o'rajn ukoll, il-Mewt ma baqg'etx tbe||ag'hom g'ax kienu solvewha, u
kienu ke ew minn 'ajjithom il-bi|a’ tag'ha.
U ftakart fil-kliem ta’ Pawlu: Inbelg'et
il-mewt fir-reb'a. Fejn hi, ja mewt, ir-reb'a
tieg'ek? Fejn hi, ja mewt, in-niggie|a
tieg'ek? (1 Kor. 15, 54-55).

Aljenati mill-Verità... u
l-Verità x’inhi?

Dan l-An!lu ikrah,
messa!!ier skomdu, qed jg'idilna biex in'arsu f’wi   il-verità, g'ax il-verità
te'lisna qalilna l-Mulej. (ara w. 8,
32). “U l-verità x’inhi?” (w. 18,
38), staqsa Pilatu. Il-verità hi li
hemm il-bi|a’ jg'ammar fina, f’kul'add, anke fl-aqwa bulijiet tad-dinja. Ilkoll l-istess. U jekk hemm bi|a’ wie'ed, hemm Salvatur
wie'ed. Alla j'ares fuq id-dinja u jara
lill-bnedmin kollha mjassra fid-dnub g'ax huma mbuttati jkunu egoisti min'abba
li je|isti |-|mien, u |-|mien g'addej, u l-g'a!la tieg'u theddidna, u |-|mien
je|isti biss fejn hemm il-Mewt.
Fl-eternità m’hemmx |mien. Kristu
jweg'edna li Hu se je'odna mieg'u fejn |mien ma je|istix g'ax m’hemmx iktar
Mewt riesqa bil-mod il-mod. Alla
m’g'andux |mien g'ax il-Mewt ma tistax g'aliH.

Jekk fit-triq tieg'ek
je|isti “Nisrani” veru, u allura je|isti “qaddis” g'ax g'all-Iskrittura
l-“Insara” huma kollha qaddisin... dan in-Nisrani ma jib|ax mill-Mewt g'ax fih
jg'ammar Kristu, Dak li mar g'all-Mewt minn jeddu biex jikxfilha l-Gidba tag'ha. Pagani, ateji, “reli!ju|i”, a'na lkoll qed
nin!abru kuljum biex nisimg'u l-istatistika li tg'idilna kemm qed jin'akmu minn
din il-marda; hix tersaq jew titbieg'ed minna.

Hi kwistjoni medika din,
imma fuq kollox hi kwistjoni 'afna iktar profonda minn hekk. G'ax il-bniedem mhux !isem biss. Fih te|isti ru' li, jew temmen f’Alla jew ma
temminx. Hawn min jemmen f’Alla imma

sakemm Dan jaqdi lil “!ismu”, isolvilu l-problemi t’hawn, jipposponielu l-Mewt kemm jista’. Imma g'al dan, il-problema mhix solvuta. Posposta imma mhix solvuta.

Il-Mewt hi mirbu'a!

Hemm imbag'ad nies, (kemm nixtieq inkun minnhom), li l-Fidi tag'hom issuperat dan kollu. Huma jemmnu 'a!a wa'da: li Alla hu Missierhom. Missierhom i'obbhom b’im'abba tal-!enn sal-punt li fi Kristu tela’ fuq salib a'rax u ndifen biex jimmanifesta, juri ar li l-Mewt hi mirb'u'a.
Dawn in-nies li jemmnu tant fi Kristu, jafu b’ ertezza li l-Mewt hi mirbu'a; li l-Mewt hi giddieba meta tg'idilna li g'ax hi toqtol il-!isem qatlet il-bniedem s'i', u allura hi g'andha l-a''ar Kelma u Alla hu tellief quddiemha. Huma jafu li l-verità, li Pilatu m’emminx li te|isti, hi l-kontra.
Il-bniedem m’g'andux minn xhiex jib|a’ g'ax hu ma'bub minn dak li 'alqu. Il-bniedem huwa ikbar mill-Mewt fi|ika g'ax hu ma'luq xbieha ta’ Alla, jixba' lil Alla li jg'ix g'al dejjem. Il-bniedem g'andu g'ax jifra', ikanta, jag'mel festa, ji|fen b'al David quddiem il-Mulej, g'ax g'andu garanzija, kapparra li kollox, kollox, se jispi a tajjeb.

Hu jaf 'a!a wa'da: hu ttentat jiggranfa ma’ din id-dinja, imma esù qal: “Fid-dinja tbatu jkollkom. I|da ag'mlu l-qalb: jiena rba't id-dinja!” (w. 16, 33). Kull bniedem g'andu triq miftu'a quddiemu, jekk irid jaqbad lilha. U din it-triq tie'du lejn post fejn hemm “dak li g'ajn qatt ma rat u widna qatt ma semg'et, u dak li qatt ma tnissel f’qalb il-bniedem, dak li Alla lesta g'al dawk li j'obbuh.” (1 Kor. 2, 9).

Kristu t-Tama fi |mien mudlam

Alla po!!a lil Ibnu b'ala sinjal g'ad-dinja. Is-Salib huwa r-reb'a g'ad-dinja. Il-Misteru tal-G'id huwa - avetta. La||ru t'alla jmut biex tinstema’ l-g'ajta tidwi f’widnejn il-bniedem: “La||ru! O'ro!!” (w. 11, 43). Kristu tpo!!a f’'alq il-Mewt mill-Missier biex Hu jkun il-velenu tag'ha. Kura!!! M’a'niex wa'idna. Alla mag'na.

Il-Litur!ija tal-Kelma
tal-lum.

Qari I

Inqieg'ed ru'i fikom u ter!g'u tie'du l-'ajja.

E|ek 37, 12-14

Qari
mill-Ktieb tal-Profeta E|ekjel

Hekk qal Sidi l-Mulej: “Ara, jiena nifta'
l-oqbra tag'kom, poplu tieg'i, u n!ibkom lura f’art I|rael. Imbag'ad tkunu tafu li jiena l-Mulej, meta nifta' l-oqbra tag'kom u ntellag'kom mill-oqbra tag'kom, poplu tieg'i. U jiena nqieg'ed ru'i fikom, u ter!g'u tie'du l-'ajja.
Inqeg'edkom f’artkom u tkunu tafu li jiena l-Mulej. Hekk g'edt, u hekk nag'mel”. Oraklu tal-Mulej.

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Salm Responsorjali

Salm 129 (130), 1-2.3-4ab.4c-6.7-8

R/. (7): G'and il-Mulej hemm it-tjieba

Minn qieg' l-art insejja'lek, Mulej:

isma’, Sidi, il-le'en tieg'i!

&a jkunu widnejk miftu'a,

jiena u nitolbok bil-'niena. R/.

Jekk tal-'tijiet int tag'ti kas, Mulej,

Sidi, min jista’ j|omm s'i'?

Imma g'andek hemm il-ma'fra,

biex hekk inqimuk fil-bi|a’ tieg'ek. R/.

Jien lill-Mulej nistenna,

ru'i f’kelmtu tittama.

Tistenna ru'i lil Sidi,

aktar milli l-g'assiesa s-seb'. R/.

Jistenna I|rael lill-Mulej!

G'ax g'and il-Mulej hemm it-tjieba,

u l-fidwa g'andu bil-kotra.

Hu li jifdi lil I|rael

minn 'tijietu kollha. R/.

Qari II

L-Ispirtu ta’ dak li qajjem lil esù
mill-imwiet jg'ammar fikom.

Rum 8, 8-11

Qari
mill-Ittra ta’ San Pawl Appostlu lir-Rumani

&uti, dawk li jg'ixu skond il-!isem ma jistg'ux
jog'!bu lil Alla. Issa intom ma intomx ta't il-'akma tal-!isem, imma
tal-Ispirtu, ladarba hemm l-Ispirtu ta’ Alla jg'ammar fikom. Jekk xi 'add ma
g'andux fih l-Ispirtu ta’ Kristu, dan mhuwiex tieg'u. Jekk Kristu jg'ammar
fikom, g'alkemm il-!isem hu mejjet min'abba fid-dnub, imma l-Ispirtu hu 'ajjitkom
min'abba l-!ustizzja. Jekk l-Ispirtu ta’ dak li qajjem lil esù mill-imwiet
jg'ammar fikom, Alla stess li qajjem lil Kristu mill-imwiet iqajjem g'all-'ajja
wkoll il-!isem mejjet tag'kom, bis-sa''a tal-Ispirtu li jg'ammar fikom.

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Akklamazzjoni qabel l-Evan!elju

 w 11, 25a.26

R/. Glorja u tif'ir lilek, Kristu!

Jien hu l-qawmien u l-'ajja, jg'id il-Mulej;

kull min jemmen fija, dan ma jmut qatt.

R/. Glorja u tif'ir lilek, Kristu!

Evan!elju

Jien hu l-qawmien u l-'ajja.

 w 11, 1-45

Qari
mill-Evan!elju skond San wann

F’dak i|-|mien, 1kien hemm wie'ed marid, La||ru
minn Betanja, ir-ra'al ta’ Marija u o'tha Marta. Marija kienet dik li dilket
il-Mulej b’|ejt ifu' u xxuttatlu ri!lejh b’xuxitha; u La||ru, il-marid, kien
'uha. I|-|ew! nisa bag'tu jg'idu lil esù: “Mulej, ara, 'abibek marid”. Meta
sama’ l-a'bar esù qal: “Din m’hijiex marda tal-mewt, i|da hi g'all-glorja ta’
Alla, biex biha ting'ata glorja lill-Iben ta’ Alla”.

 esù kien i'obbhom lil Marta u lil o'tha u lil
La||ru. Meta sama’ li dan marad, baqa’ jumejn o'ra fejn kien, u mbag'ad qal
lid-dixxipli: “Ejjew ner!g'u mmorru l-Lhudija”. Qalulu d-dixxipli: “Rabbi,
il-Lhud g'adhom kemm kienu qeg'din ifittxu li j'a!!ruk, u int rie!a’ sejjer
hemm?”. We!ibhom esù: “Mhux tnax-il sieg'a fiha l-!urnata? Sakemm wie'ed jimxi
binhar, ma jitfixkilx, g'ax ikun qieg'ed jara d-dawl ta’ din id-dinja. Imma
jekk jimxi bil-lejl, jitfixkel, g'ax ma jkollux dawl”. Qalilhom hekk u mbag'ad
issokta jg'idilhom: “&abibna La||ru rieqed, i|da 'a mmur u nqajmu”.

Qalulu d-dixxipli: “Mulej, jekk inhu rieqed,
ji!ifieri se jfiq”. I|da esù kien tkellem mill-mewt tieg'u, u huma 'aduha li
kien qalilhom fuq l-irqad ta’ meta wie'ed ikun bin-ng'as. Imbag'ad qalilhom ar
u tond: “La||ru miet. U jiena nifra' min'abba fikom li ma kontx hemm, 'alli
temmnu. I|da ejjew immorru sa 'dejh”. Tumas, imlaqqam it-Tewmi, qal lil s'abu
d-dixxipli: “Immorru a'na wkoll 'a mmutu mieg'u”.

Meta wasal, esù sab li La||ru kien !a ilu erbat
ijiem fil-qabar. Betanja kienet qrib erusalemm, xi 'mistax-il stadju ’l hemm
minnha. &afna Lhud kienu !ew g'and Marta u Marija biex ifarr!uhom min'abba
'uhom. Kif, mela, semg'et li kien !ej esù, Marta 'ar!et tilqg'u, i|da Marija
baqg'et id-dar. Marta qalet lil esù: “Mulej, kieku kont hawn, 'ija ma kienx
imut. Imma wkoll issa, jiena naf li kull ma int titlob lil Alla, Alla
jag'tihulek”. esù qalilha: “&uk jer!a’ jqum!”. Qaltlu Marta: “Jiena naf li
jer!a’ jqum, fil-qawmien mill-imwiet fl-a"ar jum”. Qalilha esù: “Jiena hu
l-qawmien u l-'ajja. Kull min jemmen fija, ukoll jekk imut, jg'ix; u kull min
jg'ix u jemmen fija, dan ma jmut qatt. Temmnu inti dan?”. We!bitu: “Iva, Mulej,
jiena nemmen li inti l-Messija, l-Iben ta’ Alla, dak li !ie fid-dinja”.

Kif qalet dan, marret issejja' lil o'tha Marija
u minn ta't l-ilsien qaltilha: “L-Img'allem hawn, u qieg'ed isejja'lek”. Dik,
malli semg'etha, qamet minnufih u marret 'dejh. esù kien g'adu ma da'alx
fir-ra'al, imma baqa’ fejn kienet !iet tiltaqa’ mieg'u Marta. Il-Lhud li kienu
d-dar ma’ Marija biex ifarr!uha, kif rawha tqum malajr u to'ro!, marru warajha,
g'ax st'ajluha sejra lejn il-qabar biex toqg'od tibki hemm.

Meta Marija waslet fejn kien esù u ratu
nxte'tet f’ri!lejh, tg'idlu: “Mulej, kieku kont hawn 'ija ma kienx imut”. esù,
kif ra lilha tibki u l-Lhud, li !ew mag'ha, jibku wkoll, 'ass ru'u mqanqal u
t'awwad 'afna. “Fejn qeg'edtuh?”, staqsiehom. Huma we!buh: “Mulej, ejja u ara”.
U esù beka. G'alhekk il-Lhud qalu: “Ara kemm kien i'obbu!”. I|da xi w'ud
minnhom qalu: “Ma setax dan ilbniedem, li feta' g'ajnejn l-ag'ma, jag'mel ukoll
li dan ma jmutx?”.

 esù 'ass ru'u mqanqal g'al darb’o'ra u resaq
lejn il-qabar. Dan kien g'ar mag'luq bi blata fuqu. esù qal: “Ne''u l-blata”.
Marta, o't il-mejjet, qaltlu: “Mulej issa beda jrejja'; !a ilu erbat ijiem
mejjet”. Qalilha esù: “Ma g'edtlekx li jekk inti temmen, tara l-glorja ta’
Alla?” Imbag'ad ne''ew il-blata. esù rafa’ g'ajnejh ’il fuq u qal: “Missier,
irroddlok 'ajr li smajtni. Kont naf li inti dejjem tismag'ni, imma g'idt dan
min'abba n-nies li hawn madwari, biex huma jemmnu li inti bg'attni”. Kif qal
hekk, g'ajjat b’le'en g'oli: “La||ru, o'ro!!”. U dak li kien mejjet 'are!,
b’idejh u ri!lejh infaxxati u b’maktur ma’ wi u. esù qalilhom: “&ollulu
l-faxex u 'alluh imur”.

&afna mil-Lhud, li kienu !ew g'and Marija u raw
dak li g'amel esù, emmnu fih.

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Tif'ir lilek Kristu